

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

97.

KURJER LITIEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница 5-го Декабря — 1837 — Wilno. Piątek. 5-go Grudnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Его Сіятельство, Господинъ Вилевскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Бѣлостокскій и Минскій Генераль-Губернаторъ, Генераль-Адъютантъ Князь Долгоруковъ, 30-го прошедшаго Ноября, въ 9 часовъ вечера, изволилъ отправиться въ Москву.

Съ 15-го на 14-е число оказалась холера въ городѣ Вилкомирь, которая, принятыми двателными мѣрами со стороны Начальства и по причинѣ наступившаго холоднаго времени чрезвычайно ослабла, такъ, что 27 и 28-го числа истекшаго Ноября ни одного человека не умерло отъ сей болѣзни.

Вообще, число жертвъ оной было весьма мало-значительно въ сравненіи съ народонаселеніемъ города; равно, какъ и признаки холеры, болѣею частью поражавшей людей не воздержной жизни, употребившихъ горячіе напитки и сырые плоды, не имѣли той силы, какъ въ 1831 году, когда она свирѣпствовала съ неимоверною жестокостію. — О семъ объявляется во всеобщее извѣстіе, для уничтоженія несправедливыхъ слуховъ, распространившихся въ некоторыхъ мѣстахъ губерніи, будто холера причиною страшнаго опустошенія въ Вилкомирь.

Гражданскій Губернаторъ *Бантышъ-Каменскій*.

Санктпетербургъ. 26-го Ноября.

Высочайшій Рескриптъ, данный на имя Г. Оберъ-Прокурора Святѣйшаго Синода Флигель-Адъютанта Полковника Графа *Протасова*.

Господинъ Оберъ-Прокуроръ Святѣйшаго Синода Флигель-Адъютантъ Полковникъ Графъ *Протасовъ*! Поручивъ временному вашему управленію Министерство Народнаго Просвѣщенія, Я съ удовольствіемъ замѣтилъ постоянное усердіе и неуспяную дѣятельность, съ коими, не взирая на протѣя ваши обязанности по службѣ, вы исполняли въ теченіи трехъ мѣсяцевъ должность отсутствующаго Министра. Мнѣ пріятно находить въ семъ новомъ опытѣ вашего всегдашняго стремленія къ успешному исполненію всѣхъ моихъ порученій, новый поводъ изъявить вамъ Мою совершенную признательность. Пребываю вамъ всегда благосклонный.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

Москва.

„НИКОЛАЙ.“

4 Ноября 1837 года.

— Высочайшимъ Приказомъ отъ 9 Ноября, производятся, за отличіе, изъ Полковниковъ въ Генераль-Мажоры: Находящійся при Отдѣльномъ Кавказскомъ Корпусѣ, Лейбъ-Гвардіи Преображенскаго полка Князь *Шервашидзе 1-й*, со старшинствомъ съ 11-го Октября сего года, съ состояніемъ по арміи и съ оставленіемъ при томъ же Корпусѣ, Пумыскій Князь *Мусса-Хасаяевъ*. Находящійся при Отдѣльномъ Кавказскомъ Корпусѣ, состоящій по Кавалеріи Султанъ *Азаматъ-Гирей*, — оба со старшинствомъ съ 14-го Октября сего года, а послѣдній, и съ оставленіемъ при томъ же Корпусѣ.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Jaśnie Oświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Białostocki i Miński Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiążę *Dolhorukow*, dnia 30 zeszłego Listopada o godz. 9-tej wieczorem, wyjechał do Moskwy.

Z dnia 15 na 14 p. m. okazała się w mieście Wilkomierzu cholera, która dzielnemi środkami, przez Zwierzchność przedsięwziętemi, i z przyczyny następnego zimnego czasu, nadzwyczajnie osłabiała tak, iż 27 i 28-go zeszłego Listopada żaden człowiek nie umarł z tej choroby.

W ogólności, liczba jej ofiar była bardzo mała w stosunku do ludności miasta; równie jak i symptomata cholery, po więkšej części napastującey ludzi niewstrzeźliwe życie prowadzących, używających gorących trunków i surowych owoców, nie miały tej mocy, jak w roku 1831, kiedy cholera grassowała z trudną do uwierzenia srogością. Podaje się to do powszechney wiadomości, dla zbitia mylnych pogłosek, rozszerzonych w niektórychъ мѣсцяхъ Губерніи, jakoby cholera przyczyną okropne spustoszenia w Wilkomierzu.

Gubernator Cywilny *Bantysz-Kamiński*.

Sankt-Petersburg, 26-go Listopada.

NAJWYŻSZY RESKRYPT,

do P. Ober-Prokurora Najswiętszego Synodu, Skrzydłowego Adjutanta Półkownika Hrabiego *Pratasowa*.

Panie Ober-Prokurorze Najswiętszego Synodu Skrzydłowy Adjutancie Półkownika Hrabio *Pratasow*! Poruczywszy czasowemu waszemu zarządowi Ministerium Narodowego Oświecenia, z zadowoleniem dostrzegłem stateczną gorliwość i niezmordowaną czynność, z jakimi, bez względu na inne wasze obowiązki służby, w przeciągu trzechъ miesięcy, sprawowaliście obowiązki nieobecnego Ministra. Przyjemno Mnie jest znajdować w tém nowém doświadczeniu ciągłej waszey dążności ku skutecznemu wypełnieniu wszystkichъ Моichъ poleceń, nowy powód do oświadczenia wamъ zupełney Mojej wdzięczności. Zostaję ku wamъ nazawsze przychylny.

Na antentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

Moskwa,

4-go Listopada 1837 r.

„НИКОЛАЙ.“

— Przez Najwyższy Rozkazъ Dzienny pod dniemъ 9 Listopada, podniesieni za odznaczenie się, z Półkownikówъ na Jenerał-Majorówъ: Znajdujący się przy Oddzielnymъ Korpusie Kaukazkim, Преображенскаго полку Гвардыи Xiążę *Szerwaszydze 1-szy*, ze starszeństwemъ od dnia 11-go Października roku terażniejszego, z liczeniemъ się w Armii i z zostawaniemъ przy tymъ же Korpusie, Kумыcki Xiążę *Mussa-Chasajew*. Znajdujący się przy Oddzielnymъ Korpusie Kaukazkim, liczący się w Kawaleryi Султанъ *Azamat-Girey*, — obay ze starszeństwemъ od dnia 14-go Października roku terażniejszego, a ostajętni z pozostaniemъ przy tymъ же Korpusie.

— Тѣмъ же Приказомъ, Начальникъ Штаба Одѣльнаго Кавказскаго Корпуса, Генеральнаго Штаба Генераль-Маіоръ *Вольховскій*, назначается Командиромъ 1-й бригады 3-й Цѣхотной дивизіи, съ состояніемъ по арміи, на мѣсто Генераль-Маіора *Сумарокова 2-го*, коему состоятъ по Внутренней Стражѣ.

— Въ Одесскомъ Вѣстникѣ напечатано слѣдующее *Краткое Поученіе* Пресвященнаго *Гавріила*, Архіепископа Херсонскаго и Таврическаго, обращенное къ жителямъ Одессы, по случаю появленія заразы:

„Получивъ извѣщеніе здѣшняго начальства о необходимости закрыть храмы, по случаю появившейся заразы, которую стеченіе народа могло бы усилить, я почелъ моею обязанностію обратиться съ краткою бесѣдою ко вѣрной мнѣ, любезной о Христвѣ, пастырь моей.

„Между тѣмъ какъ бдительное начальство принимаетъ всѣ нужныя мѣры къ отвращенію вѣшняго развитія заразы, я сиѣшу преподавать всѣ средства къ душевному врачеванію и спасенію душъ, и потому:

„Убѣждаю всѣхъ вѣрныхъ чадъ Св. Православной церкви повиноваться отъ Бога установленнымъ властямъ свято, ненарушимо и отъ всего сердца, какъ самому Богу; ибо нѣтъ власти и начальства, которыя не были бы учреждены самымъ Богомъ, и тотъ, кто противится власти или ропщетъ на нее, противится Богу и ропщетъ на него.

„Приглашаю всѣхъ чадъ пастыря моей смириться предъ Господомъ и очистить души постомъ и покаяніемъ, ибо бѣды отъ Бога насылаемыя суть пощщенія Божіи за грѣхи наши.

„Православное духовенство здѣшняго города готово на всякую духовную помощь и утѣшеніе, по первому требованію.

„Поселику къ сподобленію Св. таинъ на домахъ нуженъ предварительный постъ, то, особенно внушая оный на все продолженіе заразы, мы, по долгу архиастырской любви и праву, сокращаемъ время пощенія для пріобщенія Святымъ Тайнамъ, ограничивая оное для здоровыхъ, благоговѣно ищущихъ въ томъ и предохраненія и утѣшенія съ одобреніемъ, тремя днями. Кроме того предаемъ сей предметъ и разсужденію духовныхъ отцовъ.

„Предложивъ сіе возлюбленнымъ моимъ о Христвѣ чадамъ, я твердо уповаю, что Господь Богъ не попуститъ намъ искушаться свыше мѣры; дастъ намъ зрѣти благая еще въ настоящемъ животѣ, по множеству щедротъ Своихъ, паче же по ходатайству къ Нему Единороднаго Сына Его Господа Бога нашего Иисуса Христа, и ради неуспынныхъ молитвъ о насъ Пресвятыя Дѣвы Богородицы, покровомъ коей и да пресѣчется всегубительное зло.

„Миръ имама, братіе.“

Смиранный *Гавріиль*, Архіепископъ Херсонскій и Таврическій.

Одесса.

Октября 29 дня 1837.

Солнечная Гора, *) Августа 3-го дня. Мы видѣли Путешественника, Сына Царскаго! Видѣли Его не тогда, когда, руководимый величїемъ Отца Императора, сердечнымъ убѣжденіемъ въ великихъ преднамѣреніяхъ Державнаго Родителя, пламеннымъ желаніемъ познаній, испытующимъ духомъ жаждущимъ обозрѣть все славное, все важное для быту общественнаго, для быту частнаго въ обширномъ отечествѣ нашемъ, все, что составляетъ тѣло и души исподина — Россіи, — вникалъ онъ во всѣ подробности прошедшаго, настоящаго и читалъ надежды будущаго, — мы видѣли Его тогда, когда Сынъ ожидалъ, обожаемую Мать, когда увидѣлъ Онъ Ее послѣ трехмѣсячной разлуки! Мы видѣли это свиданіе!

Давно уже извѣстно было, что Государыня Императрица съ Ея Высочествомъ Великою Княжною *МАРІЕЙ НИКОЛАЕВНОЮ* намѣрены ѣхать въ Москву; маршрутъ былъ сообщенъ, и со втораго на третье Августа назначенъ былъ ночлеги на станціи Городня. Гдѣ между Москвою и этимъ ночлегомъ будутъ имѣть обѣданный столъ Высокія Путешественницы? Кто будутъ счастливыцы, которымъ достанется долге наслаждаться присутствіемъ Ихъ? Вотъ о чемъ думали и говорили по всей дорогѣ. — Въ Солнечной Горѣ есть большой каменный домъ, двухэтажный, покойно расположенный. Когда премудрая *ЕКАТЕРИНА* совершила *путь на пользу*, когда изъ Петербурга чрезъ Кіевъ, въ 1787 году, шествовала она, чтобъ обозрѣть новое владѣніе свое, Тавриду, тогда построенъ былъ дворецъ этотъ. Теперь обра-

— Przez tenże Rozkaz Dzienny, Naczelnik Sztabu Oddzielnego Korpusu Kaukaskiego, Jenerał-Major Jeneralnego Sztabu *Wolchowski*, назначony Dowódcą 1-ey brygady 3-ey pieszey dywizyi, zliczeniem się w Armii, na miejscu Jenerał-Majora *Sumarokowa 2-go*, który ma zostawać w Straży Wewnętrzney.

— W Gazecie Odesskiej czytamy następującą *Krótką Przemowę* Najprzewielebniejszego *Gabryela*, Arcybiskupa Chersońskiego i Tauryckiego, do mieszkańców Odessy, z okoliczności okazania się morowego powietrza:

„Otrzymawszy od tutejszey Zwierzchności zawiadomienie o konieczności zamknięcia kościołów, z powodu okazania się morowego powietrza, które liczne zgromadzenie ludu mogłoby powiększyć, poczytałem sobie za obowiązek uczynić krótką przemowę ku powierzonej mi, miţey w Chrystusie, trzodzie mojej.

„W czasie, kiedy Zwierzchność opiekunicza przedsięwzięcie potrzebne środki ku zapobieżeniu wewnętrznemu rozwinięciu morowego powietrza, śpieszę podać wszystkie środki ku dusznemu leczeniu i zbawieniu dusz, a zatem:

„Polecam wszystkim dzieciom Sw. Cerkwi Prawowierney poddać się ustanowionym od Boga władzom święcie, nienaruszenie i z całego serca, jak samemu Bogu; gdyż nie ma władzy i zwierzchności, któreby nie były od samego Boga ustanowione; ten przeto, który się przeciw władzy, albo szemrze na nią, przeciwi się Bogu i na niego szemrze.

„Zalecam wszystkim wierzym trzody mojej, upokorzyć się przed Panem i oczyścić dusze przez post i skrucbę; nieszczęścia bowiem od Boga zsyłane, są nawiedzeniem Boskiem za grzechy nasze.

„Prawowierne duchowieństwo tego miasta, gotowe jest do dania wszelkiej duchowney pomocy i pocieszenia, na każde zażądanie.

„Ponieważ, dla przygotowania się do przyjęcia Świętych Sakramentów w domach, potrzebny jest post poprzedniczy, przeto, szczególnie go zalecając na cały czas trwania powietrza, z Arcypasterskiej naszej miłości i prawa, skracamy czas postu do przyjęcia Sakramentów Świętych, ograniczając go trzema dniami dla zdrowych, pobożnie szukających w tém i zabezpieczenia i skuteczney pociechy. Nadto zostawujemy ten przedmiot jeszcze do uwagi oyców duchownych.

„Poleciwszy to miłym moim w Chrystusie dzieciom, mam mocną nadzieję, iż Bóg Wszchemocny nie dopuści doświadczenia naszego nad miarę; dozwoli nam wyrzec dobro w tym jeszcze żywoicie, dla wielkiego miłosierdzia swojego, a nadewszystko za wstawieniem się ku Niemu Jednorodzonego Syna Jego Pana Boga naszego Jezusa Chrystusa, i dla nieustannych modłów za nami Najświętszey Panny Bogarodzicielki, za której opieką niechay ustanie to zgnębne zło.

„Pokoy wam bracia.“

Pokorny *Gabryel*, Arcybiskup Chersoński i Taurycki.

Odessa

29-go Października 1837 r.

Stoneczna Góra, *) dnia 3-go Sierpnia. Widzieliśmy Podróżnego, Syna Monarszego! Widzieliśmy Go nie wówczas, kiedy, powodowany rozkazem Ojca Cesarza, serdecznym przekonaniem o wielkich zamiarach Potężnego Rodzica, żarliwym życzeniem oznajomienia się, badawczym duchem, pragnącym obeyrzec wszystko, co jest sławne, wszystko, co jest ważne dla bytu publicznego, dla bytu prywatnego w obszerney oyczynie naszej, wszystko, co stanowi ciało i duszę olbrzyma — Rosyi, — wchodził we wszystkie szczegóły przeszłości, terażniejszości i czytał nadzieje przyszłości, — widzieliśmy Go wówczas, kiedy Syn oczekiwał ubóztwianey Matki, kiedy wyrzał Ją po trzymiesięcznym rozłączeniu! Widzieliśmy to spotkanie!

Oddawna już było wiadomo, że Cesarzowa Jej Mość z Jej Wysokością *WIELKĄ* Xiężniczką *MARYĄ* *NIKOŁAJEWNĄ*, mają zamiar jechać do Moskwy; marszruta została udzielona, i z dnia drugiego na trzeci Sierpnia назначony był nocleg na stacyi Horodnie. Gdzie między Moskwą a tym noclegiem będą miały obiad Najjaśniejsze Podróżujące? Kto będzie szczęśliwym cieszyć się dłużej z Ich obecności? Oto o czém myślano i rozmawiano po całej drodze. — W Górze Stoneczney jest wielki dóm murowany, dwupiętrowy, wygodnie urządzony. Kiedy mądra *KATARZYNA* odbyła *podróż dla pożytku*, kiedy z Petersburga do Kijowa, w roku 1787 jechała dla obeyrzenia nowych państw swoich, Taurydy, wówczas wybudowany został ten pałac. Teraz obrócono go na dom gościnny dla przejeżdżających. Na Górę Stoneczną, na ten dom gościnny

*) Вторая станція на большой дорогѣ между Москвою и С. Петербургомъ.

*) Другая стация на великой drodze между Москвою и St. Petersburgiem.

щень онъ въ гостиницу для проезжающихъ. На Солнечную Гору, на эту гостиницу, палъ счастливый жребій. — 3-го числа, съ утра, готовъ былъ почетный караулъ отъ Московскаго полка 17-й пѣхотной дивизіи, которая находится здѣсь на работахъ при соединительномъ каналѣ верховій рѣкъ Москвы и Волги. Водное это сообщеніе, между двумя столицами, есть мысль высокая, возникшая въ умѣ Великаго Преобразователя Россіи, ПЕТРА I-го, и осуществляемая теперь, съ 1826 года, велѣніемъ Государя Императора НИКОЛАЯ ПАВЛОВИЧА. Войны, усмиряющія крамольныхъ и обезпечивающія границы, трудящіяся и теперь на благо отечества, стояли тутъ развѣвающимся знаменемъ, ожидая прибытія Государыни Императрицы. Въ одинадцатомъ часу, облако пыли поднялось по дорогѣ отъ Москвы, все взоры обратились туда. Русскія сердца, поняли чувства Русскаго Царскаго Сына: они догадались, что это Онъ!

„Наслѣдникъ!“ пронеслось въ толпѣ ожидающаго народа, и колеска, въ шесть лошадей, подъехала къ караулу. Молодець-Цесаревичъ, юный, прелестный, приветствовалъ воиновъ, приветствовалъ окружающихъ, и, едва успѣвъ выйти изъ экипажа, выскочилъ всю прекрасную душу свою, цѣль послѣднюю прибытія, все, что занимало Его въ эту минуту: „Когда ожидаютъ Государыню Императрицу?“

Онъ пошелъ въ верхніе покои, и чрезъ полчаса сошелъ опять внизъ, въ мундирѣ Кавалергардскаго Ея Императорскаго Величества полка, въ лейтъ Св. Андрея Первозваннаго и въ шарфѣ. Мы не видали, какъ пролетѣли два часа, безконечно долгіе для Него, для нетерпѣливаго ожиданія Его. Въ первомъ часу донесли Его Императорскому Высочеству, что верстахъ въ двухъ отъ деревни, на горѣ, видѣются экипажи. Мгновеніе — и Государь Наслѣдникъ стоялъ уже тамъ посреди шоссе. „Вотъ онъ! вѣдуть!“ говорилъ Онъ, и вся радость, все нетерпѣніе изображалось на этомъ прекрасномъ юномъ лицѣ, въ этихъ быстрыхъ глазахъ, устремленныхъ въ даль. Ближе, ближе.....

Съ правой стороны кареты, въ спущенное окно, увидѣвъ неожиданно, издали, любезнаго Брата, приветствовала знаками Ея Императорское Высочество, и тотчасъ же, какъ будто сомнѣваясь еще въ счастіи своемъ, взянула Государыня Императрица. Кто дерзнетъ изобразить словами эти взоры Матери? Блаженъ тысячекратно, блаженъ уже и тотъ, кто можетъ понять ихъ настоящимъ образомъ.

Карета подъехала; Его Императорское Высочество стоялъ уже у крыльца. Никто не успѣлъ бы отворить дверцы — Наслѣдникъ Самъ открылъ ихъ, и бросился въ объятія Государыни Императрицы. Все ликовало! Солнце сіяло въ свѣтлыхъ, живыхъ лучахъ, и могло ли оно когда либо освѣщать лучшую картину! За чѣмъ не былъ тутъ весь свѣтъ, за чѣмъ не видали всѣ, какъ Мать прижимала къ груди своей Сына, какъ Сестра обнимала Брата! Пусть своей позавидовали бы намъ! Пусть все Русскіе насладидись бы зрѣлищемъ этимъ, и потомъ, долго, долго бы повторяли: счастливъ народъ, у котораго Царственное семейство подаетъ такой высокой привѣтъ любви и дружбы; могутъ ли не найти отзыва въ сердцахъ Ихъ и слезы радости и вопли страждущихъ?

Мы видѣли это свиданіе.

Князь В. Львовъ. (Спб. В.)

Мѣстечко Клевань, 15-го Ноября.

СѢВЕРНОЕ СІЯНІЕ.

Волынской губерніи, Ровенскаго уѣзда въ мѣстечкѣ Клевань 8-го Ноября сего года, въ 8 часовъ по полудни, было видно сѣверное сіяніе, въ чрезвычайныхъ явленіяхъ. На сѣверо-восточной сторонѣ за Большою Медвѣдцею во нервахъ показалось оно въ темно-голубомъ цвѣтѣ въ видѣ продолговатаго облака, который однакожь, не доходя Полюса, изображалъ аркаду на юго-западъ около 115 гр. долготы. Возвысившись на горизонтъ около 63 гр., ширина этого пояса была отъ 8—12 градусоу. При положеніи, какъ бы какой огромный вулканъ выбрасывалъ дымъ. Это было дѣйствіе электрическихъ газовъ. Позже въ часъ на сѣверѣ вновь показалось въ видѣ большаго облака, въ которой въ разныхъ мѣстахъ являлись свѣтлые клубы электричества. Казалось, что цѣлая масса, и что вся сѣверная сторона кипитъ въ огнѣ. Мы на все сіе смотрѣли съ удивленіемъ и со страхомъ. Виднѣнія сіи были какъ бы предвѣстники самаго Сѣвернаго Сіянія, которое въ свѣтлыхъ лучахъ, подъ видомъ какъ бы цвѣтника, около 12 часовъ засіяло. Наконецъ подъ самымъ полюсомъ тремя голубыми столбами кончилось.

Англійскіе Астрономы а въ особенности Гершель, около 1717 года дѣлали наблюденіе о сѣверномъ

припадѣніи счастливы. — D. 3-го зрана, была в поготовіи стражъ honorowa, зложена з Москiewskiego полку 17-tey dywизии piechoty, która znajduje się tu на robotachъ przy kanale łączącymъ źródła rzekъ Moskwy i Wołgi. Wodna ta komunikacya pomiędzy dwiema Stolicami, jest wysokimъ pomysłemъ Wielkiego Przekształciiciela Rossyi PIOTRA I-go, a uskuteczniająca się teraz od roku 1826, z rozkazu NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA NIKOŁAJA PAWŁOWICZA. Wojownicy, którzy uśmierzali burzliwychъ i zabezpieczyli granice, którzy i teraz pracują dla dobra oyczyzny, stali tu z powiewającą chorągwią, oczekującъ przybycia CESARZOWEY JEY MOŚCI. O godzinie jedénastej, tuman kurzawy powstał на drodze od strony Moskwy, oczy wszystkichъ тамъ się zwróciły. Sercа Ruskie pojęły uczucia Ruskiego Syna Cарskiego: domyśleli się, że to OŃ!

»Nastęzca!« rozległo się w tłumie oczekującego ludu, i wnetъ pojazd, sześciokonnу, zbliżył się do strażу. Cesarzewicz, mlody, piękny, powitał wojowników, powitał otaczającychъ, i, zaledwo zdołałъ wysiąść zъ pojazdu, okazałъ całą piękną Swą duszę, cel spiesznego przybycia, wszystkie, co Go zajmowało w tey chwili: »Kiedy oczekują CESARZOWEY JEY MOŚCI?«

Cesarzewicz wszedł do górnychъ pokójów, a w półgodziny zeszedłъ znowu na dół, w mundurze полку Kавалергардów NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEY MOŚCI, we wstędze Sw. Andrzeja Pierwszego Wezwania i w szarfie. Nie spostrzeegliśmy, jak upłynęły dwie godziny, nieskończenie długie dla Niego, z przyczyny niecierpliwego Jego oczekiwania. O godzinie pierwszej doniesiono Jego CESARSKIEY WYSOKOŚCI, że o dwie wiorsty od wsi, dają się widzieć на гórze pojazdy. Mgnienie — a Cesarzewicz NASTĘPCA stał już там pośródъ szosse. »Oto jadą!« wymówił, i cała radość, cała niecierpliwość malowały się на тѣмъ młodzieńczémъ pięknémъ obliczu, w tychъ bystrychъ oczachъ, daleko przenikającychъ. Corazъ bliżej, bliżej.....

Z prawey strony кареты, przezъ spuszczone okno, uyrzawszy niespodzianie zдала kochanego Brata, witała znakami JEY CESARSKA WYSOKOŚĆ, i teyże chwili, jakby jeszcze wątpiąc о swémъ szczęściu, spójrzała CESARZOWA JEY MOŚĆ. Kto się poważy wyrazić słowami te spójrzenia Matki? Tysiąckroć szczęśliwy, szczęśliwy już i ten, kto je należyтymъ sposobemъ pojąć może.

Карета zajechała; JEY CESARSKA WYSOKOŚĆ stałъ już u ganku. Niktby takъ прѣdko nie zdołałъ otworzyć drzwiczekъ — NASTĘPCA Samъ je otworzył i rzucił się w objęcia CESARZOWEY JEY MOŚCI. Wszystko się radowało! słońce jaśniało w światłыхъ, żywychъ promieniachъ, i czyliż kiedykolwiekъ mogło piękniejszy oświecać obrazъ! Czemuż tu nie byłъ światъ cały, czemu nie widzieli wszyscy, jak Matka przyciskała do swychъ piersi Syna, jak Siostra obeymowała Brata! Niechayby obey namъ zazdrościli! Niechby wszyscy Ruscy cieszyli się z tego widoku, a potemъ, długo, długo niechby powtarzали: szczęśliwy народъ, u którego Panująca rodzina daje takъ wysoki przykładъ miłości i przyjaźni; czyliż nie mogą znaleźć odgłosu w Ichъ sercachъ i tzy radości i jęki cierpiącychъ?

Widzieliśmy to spotkanie.

Xiąże B. Lwow. (G. S. P.)

Miasteczko Kleвань, 15-go Listopada.

ZORZA PÓŁNOCNA.

W miasteczku Klewaniu, w Gubernii Wołyńskiej, powiecie Rawieńskim, dnia 8 miesiąca Listopada o godz. 8 wieczornej, dała się namъ widzieć Zorza Północna w nadzwyczajnychъ zjawiskachъ. W stronie północno-wschodniej за Niedźwiedzicą-Większą ukazała się na przódъ w kolorze ciemno-popielatym, w postaci podługowatego obłoku, który, nie dotykając się jednakъ ziemi, formowałъ arkadę на południo-zachódъ przeszło на 115 gradusow. Wzniesiona nadъ horyzantъ około 63 stopni, szerokośćъ tego pasa było 12 stopni. Przy biegunachъ, jakby jaki ogromny вулканъ, dymy swoje wyrzucał. Było to naelektryzowanie się gazówъ. W godzinę później на północу, w postaci ogromnej chmury nanowo ukazała się, w której światło kłęby elektryczności w różnychъ miejscachъ zjawiały się. Zdawało się wtedy, że cała масса wrzy, że cała strona północna kipi. Ze zdumieniem i przestраchemъ на то wszystko oglądaliśmy. Były te zjawiska, jakby poprzedniki Zorzy Północnej, która w jasnychъ kolorachъ, pod postacią jakby wazonu, około godziny 12 ślicznie zajaśniała. Nakoniecъ podъ samymъ biegunemъ trzema błękitnami słupami zakończyła się.

Astronomowie Angielscy, a szczególnie Herszel, około r. 1717 obserwującъ Zorzę Północną, podają namъ

сіяніи, даютъ намъ свидѣніе сходно этимъ фактамъ. Послѣ приписывали это по большей части кометѣ Галлея, которая недавно и у насъ была видима, и кажется производить подобныя удивительныя явленія.

Уже десять разъ показывалось у насъ Сѣверное Сіяніе въ разныхъ видахъ. Мы видѣли оное въ изображеніи столбовъ, мѣсяца, красныхъ облаковъ, бѣлаго пояса, то съ вечера, то въ полночь, а даже и предъ самымъ восходомъ солнца; но ни одно изъ нихъ не было столь важнымъ и столь удивительнымъ какъ теперешнее. — Барометръ тогда былъ 26, 11. Термометръ $+ \frac{1}{2}$. Воздухъ въ это время былъ чистый.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вольный Городъ Краковъ.

Краковъ, 22-го Нолбра.

Здѣшняя газета пишетъ: „Его Императорско-Королевско-Апостольскаго Велич. Императоръ Австрійскій, Сіятельнѣйшій Покровитель нашей Области, въ ознаменованіе того, какъ пріятны для него усилія здѣшняго начальства ко введенію и утвержденію внутренняго порядка, изволилъ пожаловать Г. Лиманну, бывшему доселѣ исправляющимъ дѣла Императорско-Австрійскаго Двора при здѣшнемъ Правительствѣ, достоинство уполномоченнаго Резидента и Генеральнаго Консула Его Величества въ нашемъ Вольномъ Городѣ. Въ слѣдствіе того Г. Лиманнъ во вчерашней аудіенціи данной ему Правительствующимъ Сенатомъ вручилъ собственноручное письмо Его Императ.-Королевско-Апостольскаго Величества, въ которомъ не только Его Величество извѣщаетъ объ этомъ случаѣ здѣшнее Правительство, но и изъявляетъ дружественное расположеніе къ нашей Области. Правительствующій Сенатъ высоко цѣня это благоволеніе Сіятельнѣйшаго Покровителя, положилъ изъяснить глубочайшую благодарность Великому Монарху за это новое доказательство его расположенія и увѣрить Его Величество въ благодарныхъ чувствованіяхъ, которыми преисполнено къ Е. Вел. какъ Правительство, такъ и все жители нашей Области.“ (A.P.S.Z.)

П р у с с і я.

Берлинъ, 29-го Нолбра.

Воззваніе Министра Духовныхъ Дѣлъ, Барона *Альтентейна*, къ Митрополитскому Кельнскому Капитулу: „Извѣстенъ высокому Митрополитскому Капитулу, поступокъ Архіепископа Барона Клеменса Августа *Дросте фонъ Вишерингъ*, бывшій поводомъ, къ первымъ неудовольствіямъ Правительства и къ замѣчаніямъ, какія сдѣланы сему Архіепископу. Капитулъ увѣрился, какаго происходила разниа между исполненіемъ своей власти симъ Прелатомъ и другими здѣшними Католическими Епископами. Какъ онъ мало почиталъ законы и распоряженія Правительства, какъ мало обращалъ вниманія на предписанія и закономъ опредѣленные установленія, какъ отступалъ отъ Государств. уложеній и какъ обращался съ особами, не поступающими по его желанію, вопреки предписаніямъ. Все это истощало терпѣливость и величайшую умѣренность кроткаго Правительства, отъ чего уже даже общественное спокойствіе могло подвергнуться волненію. — Въ другое время не премину представить высокому Митрополитскому Капитулу, все подробности этого обстоятельства, теперь кратко только хочу изобразить важнѣйшія дѣйствія. Извѣстно вообще до источника, обращеніе Архіепископа, не смотря на все установленія, предписанія самимъ существомъ дѣла и законами, съ Профессорами Университета въ Боннѣ, которые ему казались подозрительными какъ ученики и друзья, покойнаго *Гермеса*. Правительство никогда не имѣло намѣренія поддерживать мнѣнія *Гермеса*, ни даже мѣшаться въ эти дѣла, пока они были чисто ученою задачею. И какъ напередъ, отозваніемъ знатнаго учителя не принадлежавшаго къ сему училищу, Правительство представило доказательство тому, тѣмъ не менѣе въ послѣдствіи еще болѣе обнаружилось сіе, при объявленіи Папскаго запрещенія на счетъ сочиненій *Гермеса*. Хотя объявленіе сей Папской грамоты отъ 26 Сентября 1835, произведено безъ уведомленія Правительства, и официально сообщено не было, при всемъ томъ Правительство, умолчало официально объ этомъ дѣлѣ какъ будто о томъ не имѣло ни малѣйшаго свидѣнія. Не смотря однако на сіе, запрещенныя сочиненія *Гермеса*, выключены изъ Университета. Съ сею цѣлію даны Профессорамъ строгія предписанія, которыя въ точности исполнены. Но такой поступокъ Правительства еще не былъ удовлетворителенъ для Архіепископа. Не смотря на дружественныя воззванія дѣлаемыя къ нему по сему предмету, онъ несогласился даже на то, чтобы Профессора эти явились къ нему, и изложили письменные свои курсы для по-

wiadomość podobnych faktów. Przypisywano to później komecie Halleja, który nie dawno i u nas będąc widzialny, zdaje się sprawować podobne zadziwiające zjawiska.

Już to dziesiąty raz w różnych kształtach nam się Zorza Północna okazała. Widzieliśmy ją w postaci słupów, węgłyca, obłoków czerwonych, pasa białego, już to z wieczora, już to o północy, a nawet i przed samym wschodem słońca; lecz żadna z nich, jak ta, nie była tak ważną, tak zadziwiającą postrzeżeniem. — Barometr wtedy był 26, 11. Termometr $+ \frac{1}{2}$. Atmosfera była wypogodzona.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

WOLNE MIASTO KRAKOW.

Krakow, 22-go Listopada.

Gazeta tutejsza donosi: „J. C. K. Apostolska Mość Cesarz Austriacki, Najjaśniejszy Spółprotector kraju naszego, chcąc okazać, jakież czynią mu zadowolenie usiłowania władz tutejszych w zaprowadzeniu i utwierdzeniu porządku wewnętrznego, raczył podnieść P. *Liekmann*, który dotąd sprawował tu obowiązek Pełnomocnika Dworu Cesarzsko-Austriackiego przy Rządzie tutejszym, do godności Pełnomocnego Rezydenta i Konsula Jeneralnego J. Ces. Mości przy naszym Wolnym Mieście. Skutkiem tego P. *Liekmann*, na danej mu wczora przez Rządzący Senat audyencyi, podał list własnoręczny Jego Ces. Kr. Apostolskiej Mości, który nie tylko zawiadania Rząd tutejszy o tych względach J. C. M., lecz nadto wyraża przyjacielski sposób myślenia Cesarza względem naszego kraju. Rządzący Senat, który nader wysoce szacuje tę łaskę Najjaśniejszego Spółprotectora, postanowił, wynurzyć Monarsze najgłębsze podziękowanie za ten nowy dowód Jego względów, i zapewnić Jego Ces. Mość o wdzięcznych uczuciach, któremi przejęci są ku Jego osobie, tak Rząd, jak i mieszkańcy tego kraju. (A.P.S.Z.)

P r u s s y.

Berlin, dnia 29 Listopada.

Odezwa Ministra spraw duchownych, Barona *Altenstein*, do Kapituły Metropolitalnej Kołońskiej. „Wysokiej Kapituły Metropolitalnej wiadome jest postępowanie Arcybiskupa, Barona Klemensa Augusta *Droste von Vischering*, które było powodem do pierwszych niespokojności, jakich Rząd doznał, i do przestrogi, jakie tenże Arcybiskup otrzymał. Kapituła spostrzegła, ile ten Pralat różnił się w wykonywaniu swej władzy, od postępowania umiarkowanego i prawnego innych Biskupów krajowych Kościoła Katolickiego. Jak mało szanował prawa i rozporządzenia Rządowe, jak mało cenił przepisane i prawnie ustanowione formalności, jak przekraczał ustawy Państwa, i jak się obchodził z osobami, które nie chciały podług jego woli postępować, wbrew przepisom. Co wszystko wyczerpało cierpliwość i najwyższe umiarkowanie łagodnego Rządu, przez które już nawet spokojność publiczna mogła być narażoną na rozruchy. — Kiedy indziej zastrzegam sobie te okoliczności ze wszystkimi szczegółami przedstawić Wysokiej Kapituły Metropolitalnej, teraz pragnę tylko w krótkości ważniejszą czynię przytoczyć. Znane jest powszechnie aż do źródła obyczaj się Arcybiskupa, bez względu na wszelkie formy, jakie sama natura rzeczy i prawa, przepisują, z Professorami Uniwersytetu w Bonn, którzy mu, jako uczniowie i przyjaciele zmarłego *Hermesa*, wydawali się podeyrzanemi. Rząd nigdy nie miał myśli wspierać nauki *Hermesa*, ani w takie okoliczności mieszać się, dopóki te były kwestyą czysto naukową. A jak wprzód, przez odwołanie znakomitego Nauczyciela, który do tej szkoły nie należał, Rząd tego dał dowód, tak później bardziej okazał tę zasadę przy ogłoszeniu zakazu Papieżkiego, co do pism *Hermesa*. Chociaż ogłoszenie tego breve Papieżkiego z d. 26 Września 1835 r. bez ostrzeżenia Rządu dopełnione zostało, i urządowi udzielone nie było, przecięż Rząd okoliczność tę urzędowie zbył milczeniem, jak gdyby o tém żadnej nie miał wiadomości. Dla tego jednak pisma *Hermesa* zakazane, z Uniwersytetu usunięto. W tym celu wydano surowe rozporządzenia do Professorów, i te ściśle wykonane zostały. Lecz taki postępek Rządu nie zaspokoił jeszcze Arcybiskupa. Pomimo przyjacielskich odezwy, z tej przyczyny do niego czynionych, nie skłonił się nawet do tego, ażeby Professorowie ci, sami przed nim stanęli i wyjaśnili kursa swoje piśmienne, dla przyjęcia stosownej nauki. Równie uporczywym i stronnym okazał się przy urzędowej naradzie, rozpaczczonej dla zapewnienia ciągłego wykładu kursów akademickich. Do narady tej należeć nie chciał, ani innym sposobem zawiadomił o swoich myślach i życzeniach. Nie chciał nawet uczynić

лученія сходнаго наставленія. Равно оказалъ упорство и пристрастїе, при совѣщанїи производившемся для опредѣленія непрерывнаго преподаванія академическихъ курсовъ. Въ совѣщанїи семъ онъ участвовать не хотѣлъ, ни даже другимъ образомъ уведомилъ о своихъ видахъ и желанїяхъ. Не хотѣлъ даже дать представленія съ изъясненїемъ упрековъ, на основанїи коихъ могло быть исполнено требуемое имъ удаленіе Профессоровъ. Кроме того извѣстно его запрещеніе, касательно преподаванія академическихъ курсовъ, изданное безъ малѣйшаго вниманія къ законамъ и постановленїямъ. Какимъ образомъ это запрещеніе исполнено; циркуляръ къ духовникамъ въ Боннѣ; обыкновенїе, или лучше злоупотребленїе, каковому подверглись амвоны и исповѣднїи, а равно бѣдственныя отъ сего послѣдствїя, вообще извѣстны и не нужно ихъ описывать подробно. Пониженіе учителей, пренебреженіе правительственными повелѣнїями, оставленіе воспитательнаго института, безпрестанное препятствїе юношеству посѣщать академическія науки, вотъ слѣдствїя, представившіяся взорамъ жителей. Обстоятельство это тѣмъ болѣе объясняетъ, по чему Архіепископъ не соглашался на все то, что могло быть устроено какъ уполномоченными отъ Правительства, такъ и самимъ Архіепископомъ и служить ручательствомъ за будущее для учебнаго института, и по чему онъ такъ строго обращался съ Инспекторомъ, руководившимся предписанными законами. Ничѣмъ не должно отличать отъ этого поступка, и то обстоятельство, что Архіепископъ устроилъ духовную Семинарію, недавъ о томъ малѣйшаго свѣдѣнїя Королевскому Министру Провизіенціи. А однако никто не можетъ сдѣлать упрека, что не смотря на это происшествїе, Правительство должно принимать въ томъ участіе, какъ только курсъ предметовъ въ Семинаріи изъ одного года, разлагается на два. Посему неудивительно, что многіе учителя въ такомъ положенїи оставались безъ дѣла, между тѣмъ, какъ о томъ даже ни малѣйшаго не представлено мнѣ уведомленія.

(Продолженіе впрѣдъ.)

2-го Декабря.

Сюда прибыли: Е. Прев. Императорско-Россійскій Генераль-Лейтенантъ *Базенъ* изъ Петербурга по дорогѣ въ Парижъ; Императорско-Россійскій Генераль-Маіоръ *Бирюлинъ* изъ Дрездена.

— Хотя въ Саксонской провинціи находятся значительныя копи изобилующія солью, однако до сихъ поръ нигдѣ не открыли каменной соли; теперь Г-ну *Бансу*, Горному Совѣтнику, послѣ неутомимыхъ 6-лѣтнихъ трудовъ и безпрестаннаго сверленія земли соединеннаго съ многочисленными затрудненїями, удалось напасть на слой каменной соли близъ Дирренберга. Прѣжнее Саксонское Правительство предпринимало въ 1725 г. подобныя отысканїя и продолжало оныя также 6 лѣтъ до 1731, однако по причинѣ значительныхъ издержекъ, изслѣдованїя прекращены. (G. C.)

Франція.

Парижъ, 26-го Ноября.

Марсельская Торговая Палата, опредѣлила послать трехъ своихъ членовъ въ Тулонъ, просить Герцога *Немурскаго*, удостоить посѣщенїемъ городъ Марсель, для принятія изъясненїя благодарности отъ города за славные его военные подвиги.

— Письмо изъ Барцелонны отъ 18-го ч. сообщаетъ нѣкоторыя подробности о смерти *Ириарте* (разстрѣлянаго 16-го ч. въ Пампелонѣ съ четырьмя другими Офицерами, по приговору военнаго суда). Друзья его, долго ему совѣтовали, удалиться; но онъ полагая на свою совѣсть, не последовалъ ихъ совѣтамъ. Немедленно по прибытїи *Эспартеры* въ Пампелону, приглашенный туда *Ириарте*, слушалъ безусловно приказанїе, слѣдствїе коего всѣ предвидѣли, и отъ чего такъ легко могъ онъ уклониться. Въ показанїяхъ своихъ онъ утверждалъ, что онъ долженъ былъ слѣдовать за движенїемъ войскъ своихъ, чтобы устранивъ дальнѣйшіе безпорядки и сохранивъ *Наварру* отъ нападений *Карлистовъ*. Сїи причины произвели на судей никакого впечатлѣнїя и знатнѣйшіе жители Пампелонны напрасно обращались къ *Эспартерѣ*, для испрошенія милости тому, котораго всегда называли своимъ защитителемъ; Генераль былъ неумолимъ. *Ириарте* умеръ, какъ жилъ, какъ храбрый мужъ. Прибывъ на мѣсто казни, совѣтовалъ онъ солдатамъ служить для Испанской свободы, и умолялъ друзей своихъ отомстить за смерть свою только уничтоженїемъ общаго непрїятеля свободы и устава. Леонъ *Ириарте* принадлежалъ къ немногимъ Испанскимъ Офицерамъ, которые заслужили эполеты на полѣ чести.

— Пишутъ изъ Байонны отъ 22-го ч.: „Здѣсь ни о чѣмъ не говорятъ какъ о кровопролитныхъ казняхъ въ Пампелонѣ. Въ бумагахъ Леона *Ириарте*,

представленія зъ вышечелюлненїемъ зарзутовъ, на засадїе кторыхъ вымaгaне преез него усуненїе Профессоровъ, могло быдъ выконaне. Надто зуаны jest jeго zakaz, zawieszajacy wykład kursow akademickich, wydany bez żadney uwagi na formy prawa i zasady. Sposob, podług kторого zakaz ten wypelniony zostal; okolnik do spowiednikow w Bonn; zwyczaj, a raczey naduzycie, jakiemu ulegly amwoны i konfessyonały; rownie jak nieszczęśliwe złal skutki, są znane publicznie i nie potrzebują tu ich szczegolowo wymieniac. Poniżenie nauczycieli, wyszydzenie rozkazow zwierzchnosci, opuszczenie konwiktu, przeszkoda ciągła czyniona młodzieży w przykladaniu się do nauk akademickich: oto są wypadki, które się przedstawily oczom mieszkańców. Dalsze jednak postępowanie podobnego rodzaju sprowadziloby zupełne rozprzężenie Akademii i kształcenia się naukowego tak, iż zdawało się, że ten skutek właśnie był głównym celem Arcybiskupa. Okoliczność ta wyjaśnia hardziej, z jakiego powodu Arcybiskup nie chciał przyjac żadnego porozumienia się, które ułożone tak przez upoważnionych od Rządu, jak przez niego, mogłoby zostać rękomyją przyszłości dla konwiktu, i dla czego tak surowie obchodził się z Inspektorem, który postępował w granicach prawem przepisanych. Rownież nie może bydъ uważaną, jak tylko za postępowanie niezmiennie od poprzedniego, ta okoliczność, że Arcybiskup utworzył Seminaryum Xięży, nie dawszy o tém żadney wiadomości Królewskiemu Ministrowi Oświecenia. A jednakże nikt nie może zaprzeczyć, że bez względu na ten wypadek, Rząd mieć powinien w tém udział, skoro rozkład nauk w Seminaryum z jednego roku na dwa lata rozłożonym zostaje. Dla tego dziwić się można było, że wielu nauczycieli w takimъ położeniu byli bezczynnemi, kiedy nawet o tém żadney mi nie udzielono wiadomości. (Dalszy ciąg nastąpi.)

2-го Grudnia.

Przybyli tu: CESARSKO-ROSSYYSKI Jenerał-Porucznik *Bazaine* z Petersburga, przejeżdżając do Paryża; CESARSKO-ROSSYYSKI Jenerał-Major *Birulin* z Drezna.

— Lubo w prowincyi Saskiej znaczne są surowice, obficie sól wydające, dotąd przecięż nie natrafiono nigdzie na sól kamienną; aż dopiero niez mordowanym poszukiwaniom Pana *Bachs* Radzcy Górniczego, powiodło się po sześcioletnich usiłowaniach i nieustającym wierceniu ziemi z licznemi połączeniem trudnościami, natrafic na pokład soli kamienney pod *Dürrenbergiem*. Dawny Rząd Saski przedsięwziął był roku 1725 podobne poszukiwania i prowadził je także przez lat 6, bo aż do r. 1731; zaprzestano ich wszakże, ze względu, że kosztowne były. (G. C.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 26 Listopada.

Marsylijska Izba Handlowa postanowiła wysłać trzech ze swoich członków do Tulonu dla zaproszenia Xięcia *Némours*, ażeby zaszczycił swoją obecnością miasto Marsylię, i przyjął wynurzenia wdzięczności tej Izby za jego sławne dzieła wojenne.

— List z Bayonny pod d. 18 udziela niektóre szczegóły o śmierci *Iriartego*, (który za wyrokiem sądu wojennego rozstrzelany został na d. 16 w Pampelonie, wraz ze 4-ma innymi oficerami). Przyjaciele jego oddawna mu radzili uchodzić; lecz polegając na swoim sumieniu, osądził niepostępować za ich radami. Powołany do Pampelony, wkrótce po przybyciu tam *Espartery*, *Iriarte* bezwarunkowie posłuszny był rozkazowi, którego skutek cały świat przewidział, a od którego tak łatwo mógł się uchylic. W wyznaniach swoich oświadczał statecznie, iż musiał postępować za poruszeniem wojsk swoich dla zapobieżenia dalszym nierządom i dla zabezpieczenia *Nawarry* przeciwko *Karolistom*. Przyczyny te, na sędziach niesprawily żadnego wrażenia, i napróżno udawali się znakomitsi mieszkańcy Pampelony do *Espartery*, dla wyjednania łaski temu, którego zawsze nazywali swym obrońcą; Jenerał był nieubłagany. *Iriarte* umarł tak, jak żył, jak waleczny. Przybywszy na miejsce kary, zalecił on żołnierzom służyć za wolność Hiszpanii, i zaklinał przyjaciół swoich, pomścić śmierć swoją, tylko zniszczeniem wspólnego nieprzyjaciela wolności i ustawy. Leon *Iriarte* należał do niewielu oficerów Hiszpańskich, którzy godności swej dostąpili na polu chwaty.

— Donoszą z Bayonny pod d. 22: „O niczem tu nie mówią, jak o krwawych ukaraniach w Pampelonie. W papierach *Iriartego* miano znaleźć materiały dowo-

будго нашли явные доказательства заговора, по которому Наварра не только со стороны *Донъ-Карлоса* но и со стороны Правительства Королевы должна была быть объявлена независимою. Утверждаютъ, что солдаты по причинѣ сихъ казней были очень огорчены, такъ что самъ *Эспартеро* едва избѣгнулъ судьбы постигшей Генерала *Сарсфильда*, котораго убійца онъ только что наказалъ. Впрочемъ кажется, что *Эспартеро* опять слѣдуя старой своей системѣ медленія, хочетъ ожидать въ Пампелонѣ собранія значительныхъ силъ, прежде нежели начнетъ дѣйствія противу Карлистовъ. Въ Мадридѣ и даже въ провинціяхъ прилежащихъ Эбру, подозреваютъ *Эспартеру* въ томъ, что онъ намѣренъ ожидать результата Королевскаго засѣданія и отвѣта на тронную рѣчь, прежде нежели опять выступитъ противу непріятеля.“

27-го Ноября.

Герцоги Орлеанскій, Омальскій и Монпансье, посѣщали вчера Полковника *Дюма*, тяжело раненаго при Константиноѣ, а теперь уже освободившагося отъ опасности.

— Тѣло Графа *Дамремона* 22-го ч. с. м. въ Тулонѣ со всеми военными почестями, вынесено на берегъ. Въ храмѣ Богородицы, будетъ оно поставлено на катафалкѣ и по совершеи панихиды, гробъ будетъ отправленъ сюда.

— Князь *Таллейранъ* съ своею племянницею вчера сюда прибылъ. — Генераль Маркизь *Броссаръ*, въ прошлый вторникъ отправился отсюда въ Перпиньянъ, явиться предъ тамошнимъ судомъ. Адвокатъ *Боанвиллеръ*, принявъ на себя защищать его.

— Изъ Байонны пишутъ отъ 23 ч.: „Главная квартира *Донъ-Карлоса*, была еще 19 ч. въ Амуррио, и ничего не было слышно о перемѣнѣ ея. Въ ближайшихъ мѣстахъ отъ *Донъ-Карлоса*, чрезвычайно обрадовано распространено недавно известіе, что Инфантъ *Донъ-Себастьянъ* попалъ въ неволю, а *Царятеви* арестованъ. Впрочемъ полагали, что Генераль *Эспартеро* старается пробраться въ Бискайскія провинціи; Карлисты рѣшились до крайности сопротивляться.“

— Письмо изъ Перпиньяна отъ 20-го ч. сообщаетъ: „Карлистскія войска сегодня въ 10 час. утра начали осаду Пюисерды и въ 11 час. сожгли мызу, близъ самаго города. Пушечной пальбы они еще не начинали. Генераль *Урбистондо* сегодня въ 4 часа утра подошелъ къ Пюисердѣ. Немедленно отправлена одна компанія охотниковъ въ Бургъ-Мадамъ и отрядъ поставленъ на мостъ *Лирія* чтобы защищать Французскія границы. Испанскіе пограничные таможенные чиновники взяты Карлистами и посажены. При Карлистахъ находится много Французовъ, и Адъютантъ Генерала *Тристанъ*, есть племянникъ бывшаго Министра *Пейронне*.“

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 22-го Ноября.

Вчерашняя *Morning-Post* рассказываетъ, что Королева въ сопровожденіи другихъ двухъ дамъ въ прошлое Воскресенье посѣщала одну дальнюю церковь, чтобы слышать проповѣдника *Ноеля*. *Globe* вчера опровергалъ этотъ анекдотъ, который рассказанъ въ *Post* съ оскорбительными выраженіями; но послѣдняя газета не смотря на это сегодня объявляетъ свое известіе совершенно вѣрнымъ.

— По известіямъ изъ Калькутты отъ 19 Юля, Король *Аудигъ*, котораго финансы съ некотораго времени находились подъ управленіемъ членовъ компаніи, 8 Юля умеръ.

— Известія съ мыса *Доброй Надежды* получены до 23 Сентября. Кафры снова вогнали въ пределы колоніи союзное съ Англичанами племя *Фингось*.

(A. P. S. Z.)

24-го Ноября.

Въ будущій вторникъ Королева со всемъ своимъ дворомъ, оставяетъ здѣшній городъ, отправляясь въ Виндзоръ, гдѣ будетъ жить весь Декабрь и часть Января.

— Сегодня Лордъ Канцлеръ предложилъ въ Верхнемъ Парламентѣ, проектъ закона, принятый уже въ прошломъ засѣданіи Нижнею Палатою, опредѣляющій уничтоженіе ареста за долги, исключая случаи подложной несостоятельности. Второе чтеніе билля, предлагалъ Лордъ Канцлеръ 5 Декабря, на что согласились, не смотря на оппозицію Лорда *Элбингеръ* (прежде Сиръ *Джемса Скерлета*, Генераль-Прокурора, во время Министерства Князя *Веллингтона*), такъ какъ поддерживалъ мнѣніе предлагающаго Лорда *Брукгальма*, почитая предложенный билль очень важнымъ, такъ что невозможно нисколько замедлить въ разсмотрѣніи его. — 23 ч. по прочтеніи проекта адреса въ отвѣтъ на тронную рѣчь, Нижній Парламентъ мимоходомъ занимался предметомъ

dy spisku, przez który Nawarra miała być ogłoszoną, nie tylko niezależną od *Don Carlosa*, lecz nawet od Rządu Królowey. Zapewniają, iż żołnierze byli bardzo rozjątrzeni tą exekucją i sam *Espartero* o mało nie uległ losowi, jaki spotkał Jenerała *Sarsfielda*, którego morderców, właśnie ukarał. Zeszłą zdaje się, że *Espartero* znowu trzymając się dawnego swojego systemu ociągania się, ma oczekiwać w Pampelonie skoncentrowania znacznych sił, pierwiej, aniżeli rozpocznie operacje przeciwko Karolistów. W Madrycie a nawet w połeyrzeniu, iż ma zamiar oczekiwać wypadku Królewskiego posiedzenia i odpowiedzi na mowę tronową, pierwiej, aniżeli znowu wystąpi przeciwko nieprzyjacielowi.“

Dnia 27.

Хижагѣта *Orleans*, *Aumale* и *Montpensier*, odwiedzali wczora Półkownika *Dumas*, który ciężko raniony został pod Konstantyną, a teraz wyszedł już z niebezpieczeństwa.

— Zwłoki Jenerała *Damremont*, ze wszystkimi honorami wojskowemi, d. 22 t. m., w Tulonie na ląd wyniesione zostały. W Kościele Panny Maryi wystawiono je na katafalku, a po odprawieniu nabożeństwa żałobnego, wywiezione będą w dalszą podróż do tutejszego miasta.

— Хижагѣта *Talleyrand* ze swoją synowicą wczora tu przybył. — Jenerał *Margrabia Brossard*, przeszłego piątku wyjechał zjad do *Perpignan*, dla stawienia się przed sądem wojennym. Адвокатъ *Boinwilliers*, podjął się jego obrony.

— Donoszą z Bayonny pod d. 23: „Główna kwatera *Don Carlosa* była jeszcze d. 19 w Amurrio, i o przeniesieniu jej nic nie było słyhać. W poblizszych okolicach kwatery *Don Carlosa*, rozszerzona niedawno wiadomość, że *Infant Don Sebastian* wpadł w niełaskę, a *Zariateguy* został aresztowany, nadzwyczaj ucieszyła. Zresztą rozumiano, że *Espartero* usiłuje dostać się do prowincyy Biskayskich; Karolisci postanowili dawać mu dzielny opór.“

— W liście z *Perpignan* pod d. 20 czytamy: „Wojska Karolistowskie dzisiaj o godz. 10 przed południem, rozpoczęły oblężenie *Puycerdy*, a o godz. 11 spaliły znajdujący się tuż pod miastem folwark. Zdział niezaczęto jeszcze strzelać. Jenerał *Urbistondo* dzisiaj o godz. 4 rano zbliżył się pod *Puycerda*. Jedną kompanią ochotników wysłano niezwłocznie do *Bourg-Madame*, a na moście *Lliria* postawiono oddział, dla strzeżenia granic Francuzkich. Hiszpańscy pogranicznicy urzędnicy celni, aresztowani zostali przez Karolistów i uwięzieni. U Karolistów znajduje się wiele Francuzów; a *Adjutant Jenerała Tristany*, jest synowcem dawniejszego *Ministra Peyronnet*.“ (A. P. S. Z.)

БРЫТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондонъ, дня 22-го Листопада.

Вчорайша газета *Morning-Post* donosi o odwiedzeniu w przeszłą niedzielę przez Królowę incognito w towarzystwie dwóch innych Dam, pewnego dalekiego księcia, dla słuchania *Kaznodziei Noel*. *Gaz. Globe* zaprzędała wczora tey anekdotcie, którą *Post* opisuje z nagannemi wyrażeniami; lecz ten ostatni dziennik, pomimo to, oświadcza dzisiaj, iż wiadomość jego jest prawdziwą.

— Podług wiadomości z Kalkutty pod 19 Lipca, Król *Audih*, którego finanse przed niejakim czasem przeszły pod administracyą urzędników *Kompanii*, umarł d. 8 Lipca.

— Mamy tu wiadomości z Kapu do dnia 23. Września. Kafrowie, zostające w związku z Anglikami pokolenie *Fingos*, znowu wpędzili do granic kolonii.

(A. P. S. Z.)

Dnia 24.

W przyszły wtorek opuści Królowa z całym dworem miasto tutejsze, udając się do *Windsor*, gdzie cały Grudzień i część *Stycznia* zabawi.

— Dnia dzisiejszego wniósł w Izbie Wyższej Lord Kanclerz bil, to jest: projekt do prawa, już na zeszłym posiedzeniu przez Izbę Niższą przyjęty, stanowiący zniesienie aresztu za długi, wyjąwszy przypadki bankructwa podstępного. Другое czytanie билу, projektował Lord Kanclerz na d. 5 Grudnia, na co zgodzono się pomimo oppozycji Lorda *Albinger* (niegdys *Sir James Scarlett*, Prokuratora Jeneralnego za ministeryum *Хижагѣта Wellingtona*), ponieważ popierał zdanie wnoszącego Lord *Brougham*, uważając wniesiony bil zbyt ważnym, aby najmniejszy zwłoki dopuszczać w jego rozpoznaniu godziło się. — Dnia 23, po przeczytaniu projektu do adresu odpowiednego na mowę tronową, zajmowała się Izba Niższa nawiasowo przedmiotem o wyborach, a następnie rozprawami nad listą cywilną;

о выборахъ, а въ послѣдствіи пріятіями о Королевскомъ Домѣ, на счетъ коего, Канцлеръ Палаты Финансовъ Г. *Спрингъ-Рейсзъ*, сообщилъ весьма пространныя объясненія.

— Великобританскій музей, издержалъ въ семь году 23,000 ф. с. (161,000 рейхсг.) и въ томъ числѣ 5,000 фун. ст. на покупку гравюръ на красной мѣди Голландской школы.

— Изъ Бразиліи полученъ здѣсь манифестъ тамошняго Регента, Аббата Дьего Антоніо *Фейхо*, изданный къ народу, а кромѣ того прокламація къ Министрамъ, въ которыхъ онъ объявляетъ, что не будучи въ состояніи соответствовать желаніямъ соотечественниковъ, рѣшился предоставить свое мѣсто способнѣйшему, который могъ бы согласоваться съ Палатами. Онъ также отказался отъ принадлежащаго ему мѣста въ Сенатѣ, и по причинѣ разстроеннаго здоровья, отправился въ провинцію Ст. Пауло. Столь внезапное и неожиданное постановленіе, приписываютъ происшествіямъ въ Рио-Гранде и все сильнѣе распространяющемуся республиканизму. Въ Рио-Жанейро, будто наложено амбарго на все корабли, предназначенныя во внутренніе порты.

— Слышно, что Испанское Правительство договаривается съ однимъ изъ здѣшнихъ банкирскихъ домовъ, на счетъ займа.

— *Courrier* сообщаетъ изъ Александріи отъ 27 Октября, благоприятныя извѣстія на счетъ старанія Г-на *Вагорна* въ заведеніи пароходства между Англіею и Остъ-Индіею. Теперь можно переехать изъ Европы въ Индію въ 45 и не болѣе какъ въ 52 дни; путешествіе изъ Индіи въ Европу, продолжается нѣсколько болѣе, такъ какъ самый карантинъ занимаетъ отъ 14 до 25 дней. *Ибрагимъ*-Паша прибылъ 15 Октября изъ Каира въ Александрію, откуда отправился немедленно съ частію войска а остальное послѣ него будетъ отправлено. Говорятъ, что онъ хотѣлъ поѣхать въ укрѣпленія на границахъ Сиріи, гдѣ стоитъ Египетское войско. — Г. *Вагорнъ* уведомляетъ между прочимъ, что въ Сиріи произошло волненіе между войскомъ, въ слѣдствіе коего, одинъ полкъ перешелъ къ неприятелю. Кажется, что это было причиною поспѣшнаго отъѣзда *Ибрагима*, а если обратимъ вниманіе на бѣдствія причиненныя Египтянамъ въ Едждазъ, то можно вѣрить, что счастливая звезда *Мегмеда-Али* начинаетъ затмѣваться. (G. C.)

Г е р м а н і я.

Hannover, 24-го Нолбръ.

Его Велич. Король давалъ сегодня аудіенцію Королевско-Баварскому Министру-Резиденту, Каммергеру и Двѣстительному Тайному Советнику Барону *Горлаиръ-Гортенбургу*, при которой онъ имѣлъ честь вручить поздравительное письмо Его Велич. *Оттона* Короля Греческаго, Королевско-Баварскаго Принца.

Karlsruhe, 19-го Нолбръ.

Изъ Констанца пишутъ: Герцогиня *Сенъ-Ле* пожертвовала въ пользу училищъ Ерматингена, главнаго мѣстечка прихода, въ которомъ она такъ долго жила, двѣ тысячи гульденовъ, для призрѣнія за воспитаніемъ бѣдныхъ дѣтей. Занѣсколько дней смертные останки *Гортенсіи* отвезены въ Рюель. Графъ *Ташеръ* сопровождалъ простой одръ, который везень былъ тремя лошадьми. (A. P. S. Z.)

Munich, 24-го Нолбръ.

Извѣстія изъ Греціи постоянно благоприятны. Нѣкоторыя газеты уведомили о доставкѣ въ Пирей милліона франковъ присланныхъ будто Французскимъ Правительствомъ, но въ самомъ дѣлѣ эти деньги изъ Англіи, а только привезены на Французскомъ кораблѣ, и это было поводомъ къ ложному извѣстію. Деньги эти, прямо внесены въ Греческое Государственное казначейство. (G. C.)

И т а л і я.

Neapel, 11-го Нолбръ.

Новый Сардинскій Посоль при здѣшнемъ Дворѣ, Маркизь *Паллавичини*, имѣлъ честь 8-го ч. представляться Его Величеству.

— Вчерашняя газета содержитъ 19 Королевскихъ декретовъ, которыми островъ Сицилія объявлена Неаполитанскою провинціею. Первымъ декретомъ уничтожается бывшее особое Министерство для дѣлъ Сициліи; они будутъ напередъ подчинены различнымъ Неаполитанскимъ Министерствамъ. Все акты будутъ разделены по архивамъ различныхъ Министерствъ. Королевское Министерство въ Палермо будетъ находиться въ непосредственной связи со здѣшнимъ. Прежній Министръ Сицилійскихъ дѣлъ Кавалеръ *Франко* назначень будетъ къ другой должности. Вторымъ декретомъ увольняется Князь *Кампобранко* отъ должности главнаго Намѣстника Сициліи. Третьимъ приглашается на это мѣсто на два года Госу-

взгледомъ къ ней, издѣлилъ ей Канцлеръ Избы Скарбовеу *P. Spring-Rice*, bardzo obszernie wyjaśnienia.

— Муzeum W. Brytanii wydało w tym roku 23,000 fun. ster. (161,000 talarow), między którymi 5,000 funt. szt. wyłącznie na kupno rycin na miedzi szkoły Hollenderskiej.

— Otrzymało tu z Brazylii Manifest tamtejszego Regenta, Xiędza Diego Antonio *Feijo*, wydany do narodu, a obok tego odezwę do Ministrów, w których oświadcza, iż, nie będąc w stanie podołać żądaniom ziomkow, postanowił ustąpić miejsca swego zdolniejszemu mężowi, któryby był w możności lepiej porozumiewać się z Izdami. Nie przyjął także służącego mu miejsca w Senacie, ponieważ że względu nadwergżonego zdrowia, wyjechał do prowincyi St. Paulo. Tak raptowne i nadspodziewane postanowienie, przypisują wypadkom w Rio-Grande i szerzącemu się coraz silniey republikanizmowi. W Rio Janeiro miało nałożyć ambargo na wszystkie okręty, przeznaczone do portów krajowych.

— Słychać, że Rząd Hiszpański układa się z jednym z tutejszych domów handlowych o pożyczkę.

— *Courrier* donosi z Alexandryi pod d. 27 Października, pomyslnie wiadomości względem usiłowania Pana *Waghorn* w zaprowadzeniu żeglugi parowej między Anglią, a Indyami Wschodnimi. Teraz można być w Indyach z Europy za 45 a najwięcej za dni 52; podróż z Indyi do Europy trwa nieco dłużej, ponieważ sama kwarantanna 14 do 25 dni zajmuje. *Ibrahim-Basza* przybył d. 15 Października, z Kairu do Alexandryi, ząd udął się bezzwłocznie z częścią woyska, a reszta niebawmie za nim wystąpią hędzie. Mówiono, że chciał zwiedzić wszystkie warownie na granicach Syryi, gdzie są stanowiska woyska Egipskiego. — Pan *Waghorn* donosi między innemi, że w Syryi miały miejsce zaburzenia między woyskiem, w skutku których jeden półk przeszedł do nieprzyjaciela. Zdaje się, iż to jest przyczyną śpiesznego odjazdu *Ibrahima*, a jeżeli zwrócimy prócz tego uwagę na klęski zadane Egipcyanom w Hedžas, można wierzyć, że szczęśliwa gwiazda *Mehmeda-Alego*, zachmurzać się poczyna. (G. C.)

Н и е м с ы.

Hannover, 24 Listopada.

Крѳль давалъ dzisia posłuchanie Krѳlewsko-Bawarskiemu Ministrowi Rezydentowi, Szambellanowi i Rzeczystemu Radczy Taynemu Baronowi *Hormayr-Hortenburg*, na którym tenże miał honor złożyć list z powinszowaniem od Jego K. Mości Krѳla Greckiego *Otona*, Xiędzcia Bawarskiego.

Karlsruhe, 19 Listopada.

Donoszą z Konstancyi: Xiędźna *St. Leu* w testamentie swoim zapisała szkole w Ermattingen, głównemu miejscu parafii, w której tak długo mieszkała, dwa tysiące guldenów, na wychowanie ubogich dzieci. Przed kilką dniami zwłoki *Hortensyi* odwiezione zostały do Ruel. Hrabia *Tascher* przeprowadził wóz trzema końmi zaprzężony. (A. P. S. Z.)

Monachium, 24-го Listopada.

Doniesienia z Grecyi są ciągle pomyslnie. Niektóre gazety doniosły o przybyciu do Pireus miliona fran., jakoby od Rządu Francuzkiego nadesłanych, rzeczywiście atoli są to pieniądze z Anglii, przybyły tylko na okръcie Francuzkim i to było powodem mylnego doniesienia. Pieniądze te wprost do kassy Rządowej Greckiej wpłynęły. (G. C.)

В ѣ с о с н ы.

Neapol, 11-го Listopada.

Nowy Poseł Sardyński przy tutejszym dworze, Margrabia *Pallavicini*, dnia 8 miał honor być prezentowanym Jego K. M.

— Dzisiejszy *Dziennik* zawiera 19 dekretów Krѳlewskich, przez które wyspa Sycylia ogłasza się za prowincyą Krѳlestwa Neapolitańskiego. Pierwszy dekret znosi dotychczasowe szczegѳlne Ministerium do spraw Sycylii; sprawy te nadal rozdzielone będą pomiędzy rozmaite Ministeria Neapolitańskie. Wszystkie akta rozmieszczone będą w archiwach różnych Ministeriow. Ministerium Krѳlewskie w Palermo, będzie miało związek prosto z tutejszym Ministerium. Dotychczasowy Minister do spraw Sycylii, Kawaler *Franco*, powołany będzie do innych obowiązków. Drugi dekret uwalnia Xięcia *Campofranco* od dotychczasowego jego obowiązku, jako Jeneralnego Namiestnika Sycylii. Trzeci powołuje Ministra Stanu, D. Onorato *Gaëtani*, Xięcia

дарственный Министръ, Д. Оморато Гастани, Герцога *Лауренцанскій* съ означеніемъ, что онъ будетъ въ зависимости отъ здѣшняго Министерства и получить годового жалованья 6,000 дукатовъ и 12,000 ежегодно за представленія. Четвертымъ декретомъ увольняются отъ своихъ мѣстъ Директоры прежняго Министерства въ Сициліи; вместо того будутъ назначены Тайные Совѣтники, которые будутъ выбираемы изъ Сициліцевъ въ случаѣ, если главный Намѣстникъ Неаполитанецъ и изъ Неаполитанцевъ, если главный Намѣстникъ Сициліанецъ. На содержаніе Тайнаго Совѣтника полагаются 3,000 дукатовъ, Государст. Секретаря 2,400 д.; если Неаполитанцы выбираютъ на эти мѣста, то первымъ прибавляется 1,000 д. и послѣднимъ 600 д. По пятому декрету Г. Иосифъ *Паризи*, Вице-Президентъ Консульта въ Сициліи остается при своей должности съ жалованьемъ 3,000 д.; Кавалеръ *Донъ Джіованни Лима* удерживается за собою мѣсто, какъ Вице-Президентъ *della Corte dei Conti*. Генераль-Директоромъ Полиціи назначенъ Г. Іоаннъ Бапт. *Редда*, Гг. Ф. П. *Кастелль* и Маркизъ *Коррадо Балда*, Тайные Совѣтники, по ихъ желанію уволены отъ должности, вместо ихъ назначены въ сію должность Гг. Стефанъ *Самортино*, Марчелло *Фарделла*, Герцога *Кумскій*, Кавалеръ Д. Франческо *Лукези Палли*, прежній Вице-Адмиралъ. Г. Карло *Векіони*, бывший доселѣ Юстицъ - Директоромъ, назначается на прежне мѣсто Вице-Президентомъ въ здѣшнемъ судѣ. Кавалеръ *Франко* назначенъ Президентомъ верхняго суда въ Палермо. Наконецъ Маркизъ *Делькаретто* лишень полномочія *alter ego*, и вместо того онъ назначается здѣсь Министромъ Полиціи.

(A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 19-го Ноября.

Королева *Христина* сегодня открыла тронною рѣчью засѣданіе новыхъ Кортесовъ. Обѣ Королевы во время проѣзда въ дворецъ Кортесовъ и на возвратномъ пути, привѣтствуемы были съ восторгомъ. Общественное спокойствіе не было нарушено ни на минуту.

— Въ Малагѣ удалось Генералу *Палареа*, уничтожить въ самомъ началѣ волненіе производившееся анархистами. Между тѣмъ съ другой стороны шайки Карлистовъ не перестаютъ дѣлать каждый разъ смѣлые вылазки къ сторонамъ столицы. Третьяго дня близъ Аранжуэца появились около 40 конныхъ челоѣвъ, гдѣ задерживали путешественниковъ, слѣдующихъ по тракту. Отправленный противу нихъ отрядъ уланской гвардіи, не имѣя успѣха и лишась своего начальника, Поручика *Жодерса*, возвратился въ Мадридъ. (G. C.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Въ Венгерскихъ газетахъ пишутъ: „12-го Сентября происходило въ Офенѣ, на берегу Дуная, у провіантскаго магазина, любопытное зрѣлище. Въ первомъ часу, Графъ Іоаннъ Вальштейнъ, инженеръ Леботъ, Англійскій водолазъ Деверъ и Л. Томехъ спустились на дно рѣки въ водолазномъ колоколѣ. Къ воздушному насосу было приставлено восемь челоѣвъ. Въ колоколѣ находилась горящая лампа. Всеобщее любопытство особенно было занято способами сообщенія изъ глубины воды. Условныхъ знаковъ было восемь. Они производились ударами молотка о колоколъ. Одинъ удар означалъ: болѣе воздуха! два удара: остановить! три удара: поднять! четыре опустить! пять: на право! шесть: на лѣво! семь: противъ теченія! восемь: по теченію! Сверхъ того, для произвольныхъ и подробныхъ сообщеній, находились въ колоколѣ дощечки, прикрѣпленныя къ веревкамъ, коихъ концы изъ-подъ колокола проведены были на палубу корабля, и соединялись въ рукѣ сторожа. Лишь только сей послѣдній замѣчалъ, что за одну изъ веревокъ тянуть, онъ долженъ былъ ее вытащить къ себѣ. На одной вытянутой изъ воды дощечкѣ нашли портретъ Графа Вальштейна, держащаго въ одной рукѣ карандашъ, а въ другой подобную же дощечку. Подъ рисункомъ находилась подпись: Да здравствуетъ Старая Англія! Пробывъ 14 минутъ подъ водою, путешественники счастливо поднялись на поверхность воды.“ (С. II)

— Д-ръ Людвикъ *Филипсонъ* Еврейскій проповѣдникъ въ Магдебургѣ, издающій въ Лейпцигѣ газету подъ загл.: *Allgemeine Zeitung des Judenthums*, объявилъ недавно (въ 88 N-рѣ) проектъ учрежденія Еврейскаго (богословскаго) факультета и Еврейской семинаріи въ средней Германіи, для распространенія чистыхъ религіозныхъ понятій, безъ суетвѣрій и запутанностей, вкорененныхъ теперь между Евреями. (G. C.)

При семъ N-рѣ прилагается Програма Литовскаго Вѣстника.

Laurenzana, на то мѣеце, на часъ дволѣтняго траванія з warunkiem, iż ma zależeć od tutejszego Ministerium i pobierać roczney pensyi 6,000 dukatow, a takoz 12,000 dukatow w rok za reprezentowanie. Czwartý dekret uwalnia od ich urzędow Dyrektorów dotychczasowego ministerium w Sycylii; natomiast mianowani bydź mają Radzcy Tajni, którzy, jeśli Namiestnik Jeneralny jest Neapolitańczykiem, wybierani będą z Sycylianów, a zaś z Neapolitańczyków, jeśli Jeneralny Namiestnik jest Sycylianin. Płaca Radzcy tajnego, wyznacza się 3,000 dukatow, Sekretarza Stanu 2,400 d.; jeśli by na urzędy te powołani byli Neapolitańczycy, tedy płaca pierwszego powiększa się o 1,000, a ostatniego o 600 d. Mocą piątego dekretu, P. Józef *Parisi*, Wice-Prezydent Konsulty w Sycylii, pozostaje w dotychczasowym obowiązku z płacą 3 000 d. Kawaler *Don Giovanni Lima* zostawuje się na dawniejszym obowiązku, jako Wice-Prezydent *della Corte dei Conti*. Jeneralnym Dyrektorem policyi mianowany został P. Jan Bapt. *Rega*. PP. F. P. *Castello* i Markiz *Corrado Bajada*, Radzcy tajni, na prośbę swą uwolnieni od obowiązków, a na ich mēysce naznaczeni PP. Stefan *Sammartino*, Marcello *Fardella*, Xiąże *Cumia*, Kawaler D. Francesco *Lucchesi-Palli*, dotychczasowy Wice-Admiral. P. Carlo *Vecchioni*, dotychczasowy Dyrektor Sprawiedliwości, powróci do dawniejszego swojego obowiązku, jako Wice-Prezydent przy tutejszym sądzie. Kawaler *Franco*, mianowany został Prezydentem Naywyższego Sądu w Palermie. Naostatok znosi się władza alter ego, udzielona Markizowi *Dellacaretto*, który powróci tu do swojego obowiązku, jako Minister Policyi (A.P.S.Z.)

HISZPANIA.

Мадридъ, дня 19 Listopada.

Крѳлова *Krystyna* загайта дзисъ мову з трону, посидzenie Kortezów. Obiedwie Krolewe witane byly z naywiększym zapałem w przejeździe swoim do pałacu Kortezów i napowrót. Spokojność publiczna ani na chwilę naruszona nie była.

— W Maladze udało się Jenerałowi *Palarea* przytłumić w samym zarodzie, zaburzenie przez anarchistów zamierzone. Tymczasem z drugiej strony, nie przestają bandy Karolistów czynić coraz śmielszych wycieczek ku stronie stolicy. Zawczora pokazali się 40 ludzi konnych pod Aranjuetz, gdzie zatrzymywali podróżnych, jadących gościńcem. Wyłano przeciwko nim oddział ułanów gwardyi, który nic nie wskrawszy i utraciwszy dowódzcę swego, Porucznika *Jauderce*, wrócił do Madrytu. (G. C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

W gazetach Węgierskich czytamy: „Dnia 12 Września w Budzie na brzegu Dunaju, nie daleko magazynu prowiantowego, było ciekawe widowisko. O godz. 1-ey, Hrabia Jan Waldstein, inżynier Lebot, nurek Angielski Daver i L. Tomech, spuścili się na dno rzeeki w dzwonie nurkowym. Do pompy powietrzney przeznaczono było ośmiu ludzi. W dzwonie była lampa paląca się. Powszechna ciekawość szczególnieję zajęta była sposobami komunikacyi z głębi wód. Warunkowych znaków było ośm. Dawano znać o nich uderzeniami młotka o dzwon. Jedno uderzenie oznaczało: więcej powietrza! dwa uderzenia: zatrzymać! trzy uderzenia: podjąć! cztery: spuścić! pięć: na prawo! sześć: na lewo! siedm: przeciwko wody! ośm: podług wody! Oprócz tego do dowolnych i szczególowych komunikacyi, we dzwonie znajdowały się tabliczki, przyręcowane do powrozów, których końce zpod dzwonu wyprowadzane były na pokład okrętu, i łączły się w ręku stróża. Jak tylko ten ostatni postrzegł, iż pociągnięto za jeden z powrozów, natychmiast powinien go być przyciągać do siebie. Na jedney wyciągnionej z wody tabliczce znaleziono portret Hrabiego Waldsteina, trzymającego w jednym ręku ołówek, a w drugim podobną tabliczkę. Pod rysunkiem był podpis: Niech żyje dawna Anglia! Zabawiwszy 14 minut pod wodą, podróżni szczęśliwie wydobyli się na wierzch. (P. P.)

— Dr. Ludwik *Philipsohn*, kaznodzieja Izraelski w Magdeburgskiem, wydajacy w Lipsku gazetę p.t. *Allgemeine Zeitung des Judenthums*, umieścił nie dawno (w N. 88 teųze), projekt założenia żydowskiego (teologicznego) fakultetu i żydowskiego seminarium w Niemczech środkowych, dla rozwinięcia czystych pojęć religijnych, wolnych od bałamuctw i zamknięcia między żydami dziś upowszechnionych. (G. C.)

Do tego N-ru przyłącza się Programma Kurjera Litewskiego.